

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÖNERİSİ HAZIRLAMA KILAVUZU

Bu kılavuzda Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Anabilim/Anasanat Dallarında hazırlanan Yüksek Lisans ve Doktora Tez Önerilerinin düzenlenme biçimiyle ilgili bilimsel yazım kuralları ve genel ilkeler yer almaktadır.

ÖNEMLİ

Tez önerisini hazırlarken (intihal/aşırma hakkında etik kurallar açısından) kapak sayfasından sonra gelen sayfaya aşağıdaki metnin yazılıp öğrenci tarafından imzalanması gerekmektedir. "Bu çalışmadaki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak elde edip sunacağımı, çalışmada bana ait olmayan tüm veri ve sonuçların kaynağını göstereceğimi beyan ederim".

Ad Soyadı

İmza

1. GENEL KURALLAR

Tez önerileri bilgisayar ortamında hazırlanır ve çıktıları lazer ya da mürekkep püskürtmeli yazıcılardan alınır. Daktilo ile tez yazımı ve nokta vuruşlu yazıcı çıktıları kabul edilmez. Tez önerisinin hiçbir bölümünde elle ya da daktilo ile yapılan düzeltmeler, silintiler, kazıntılar kabul edilmez.

1.1. Kullanılacak Kâğıt ve Çoğaltma Sistemi

Tez önerisinin yazımında kullanılacak kâğıtlar A4 standardında (21 x 29,7 cm, 80 g/m) beyaz birinci hamur kâğıt olmalıdır.

1.2. Yazma Şekli

Yazma kâğıdın bir yüzüne yapılmalıdır.

1.2.1. Yazı Karakteri

Tez önerisinde 12 yazı boyutunda Times New Roman ya da 11 yazı boyutunda Arial yazı karakteri kullanılır. Kullanılan yazı karakteri ve boyutu, tez önerisinin bütününde standart bir biçimde uygulanmalıdır.

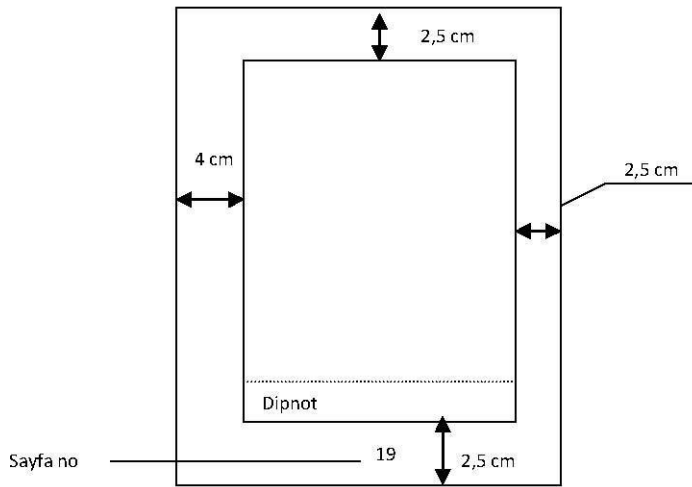
Metin dik ve normal harflerle yazılır, koyu (bold) harfler başlıklarda kullanılır. Virgülden ve noktadan sonra bir karakter boşluk bırakılır.

1.2.2. Satır Aralıkları ve Düzeni

Tez önerisi yazımında kullanılacak satır aralığı, çift aralık (double space) aralık olmalıdır. Alt başlıklar sayfanın son satırı olarak yazılamaz, en azından 2 satır daha sığdıramıyorsa başlık da sonraki sayfada yer alır. Bir paragrafın ilk satırı sayfanın son satırı, paragrafın son satırı da sayfanın ilk satırı olarak yazılamaz.

1.2.3. Sayfa Düzeni

Tez önerisinde, sayfanın sol kenarından 4 cm, diğer kenarlarından 2,5 cm başlık bırakılmalıdır.

Şekil 1.1 Kenar başlıkları ve sayfa düzeni

1.2.4. Sayfa Numaralama

Kapak sayfaları dışında tez önerisinin tüm sayfaları numaralanır. Tezin ön kısmı birden başlayarak küçük Romen rakamları ile (i, ii...), metin kısmı ise Arap rakamları ile (1, 2, ...), rakamlar sayfanın alt orta kısmına gelecek şekilde numaralandırılır. Numaralandırma özetle aşağıdaki gibidir.

1.3. Kapaklar

İç ve dış kapak Ek A'dan yararlanılarak, aşağıdaki kurallara uygun olarak hazırlanmalıdır. Kapaktaki tüm bilgiler, 1.2.3'de tanımlanan kenar başlıkları dikkate alınarak, yatayda ortalanır.

T.C. MALTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

.....ANABİLİM/ANASANAT DALI

yazısı üst kenardan 2 cm aşağıya yazılır.

Tezin adı, üst kenardan 8 – 11 cm arasına, en fazla üç satıra sığacak şekilde yazılır. Harf büyüklüğü tezin adının uzunluğuyla orantılı olacak şekilde seçilir. Üst kenardan 15 cm aşağıya, “Yüksek Lisans Tez Önerisi” ya da “Doktora Tez Önerisi” yazılır.

Üst kenardan 16 cm aşağıya, yazarın adı ve soyadı yazılır.

Üst kenardan 23 cm aşağıya Danışman Öğretim Üyesinin unvanı ile birlikte adı ve soyadı yazılır.

Üst kenardan 26 cm aşağıya tezin adı, ay ve yıl olarak tez önerisinin teslim tarihi yazılır (Örn: İstanbul, Mayıs 2017).

Kapaktaki yazıların hepsi yukarıda açıklanan kenar başlıkları içinde kalan alanda, düşey orta eksene göre simetrik (ortalanarak) yazılır.

1.4. Genel Yazma Kuralları

Bilimsel çalışmalarda, metnin iç organizasyonu ve akademik ölçütlerin değerlendirilmesinde sağladığı kolaylıklar bakımından, biçimsel bir tutarlılığın olması

gerekmektedir. Bu nedenle, kimi bilimsel disiplinlerde, meslek örgütünün geliştirdiği biçimsel kurallar geçerli kabul edilmektedir. Sosyal Bilimler alanındaki tezlerde uluslararası düzeyde benimsenen yazım tarzı Amerikan Psikologlar Birliği (American Psychological Association; APA) tarafından oluşturulmuş olan APA Yazım Kuralları ve Formatı"dır (bkz. Publication Manual of The American Psychological Association, 5th Ed., 2001). Bu nedenle, hazırlanacak olan tez önerisinin biçimsel düzeninin APA yazım kuralları ve formatına uygun olması gerekmektedir.

Tez önerilerinde yazım (imlâ) ve noktalama bakımlarından Dil Derneği'nin Yazım Kılavuzu'na ve Türkçe Sözlük 'üne uyulmalıdır. Söz konusu sözlükte bulunmayan sözcük ve deyimlerin kullanılması gerekirse, anlamı ve kullanılma gerekçesi bir dipnotla açıklanmalıdır.

Her simge, metinde ilk geçtiği yerde tanımlanmalıdır.

Tez önerisinde kullanılan terimlerde birlik sağlanmalıdır. (Örneğin, metin içinde 'kanun'/yasa', 'tabiat'/'doğa', 'teori'/'kuram' gibi aynı anlama gelen terimlerin hangisi tercih edilecekse, o terim kullanılmalıdır. Başka kaynaklardan doğrudan yapılan aktarmalar, bu kuralın dışındadır.)

Tez önerilerinde ifade ve üslûp birliği sağlanmalıdır.

Tez önerilerinde bir veya birden fazla kaynaktan yapılan aktarma veya alıntılar, birbiri ardı sıra bir sayfa veya daha fazla yer tutacak şekilde verilmemelidir. Bunun yerine, ya alıntı/aktarmalar arasında, tezi hazırlayanın eleştiri, yorum veya açıklamaları da yer almalı ya da bu tür uzun aktarmalar, "Ekler" kısmında gösterilmelidir.

Tez önerilerinde bilimsel etik kurallara mutlaka dikkat edilmelidir.

Tezlerde yazım kurallarına dikkat edilmeli, birinci tekil anlatıma yer verilmemelidir (üçüncü tekil şahıs kullanılmalıdır).

2. TEZİN ÖNERİSİ PLANI

Tez önerileri içerisinde aşağıdaki, “Ön kısım” ve “Metin kısmı” olmak üzere iki kısımdan oluşur. Tezin kısımları, aşağıdaki sıraya uygun olarak düzenlenmelidir.

1. KAPAK SAYFALARI

2. TEZİN ADI

3. TEZİN KONUSU VE KURAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Tezin ele aldığı sorun/sorunsal

3.2. Tezin Konusu

3.3. Kuramsal Çerçeve i. Kavram ve Terimler ii. Kısa Literatür Bilgisi

4. TEZİN AMACI

4.1. Amaç

4.2. Hipotez(ler)

4.3. Diğer Araştırma Soruları

5. TEZİN ÖNEMİ

6. YÖNTEM

6.1. Araştırma Evreni ve Örneklem

6.2. Kullanılacak Veri Toplama Araçları

6.3. İşlem

6.4. Verilerin Çözümlemesi

7. KAYNAKLAR

8. ZAMANLAMA

9. TEZİN TASLAK PLANI

10. EKLER

TEZİN ADI: Tezin adı tezin konusunu açıkça belirtmelidir. Çok uzun, anlaşılması güç ve çok genel tez adlarından kaçınılmalı, gerekirse teze alt başlık konulmalıdır.

TEZİN KONUSU ve KURAMSAL ÇERÇEVE:

Tezin Ele Aldığı Sorun/Sorunsal: Araştırmacıda bilimsel merak uyandıran, onu bu alanda tez çalışması yapmaya yönelten toplumsal ya da kuramsal sorun/sorunsal kısaca açıklanır,

Tezin Konusu: Tez konusu tezde hangi konunun araştırılacağını belirten cümledir. Tez konusunun tek bir cümleyle ifade edilmesi uygun olur. Tez konusunun sınırları ve kapsamı (neyi dışarda bırakıp neyi içine aldığını), sınırlandırma gerekçelerini de içerecek şekilde açıklanır. Tez konusu, açıklanan sorunun/sorunsalın kendisi ya da bu sorunla/sorunsalla ilgili olmalıdır.

Kuramsal Çerçeve: Burada önemli kavram ve terimler ile kısa literatür bilgisi verilir.

Kavram ve terimler: Öncelikle tezde kullanılan kavram ve terimler açıklanır.

Kısa Literatür Bilgisi: Tez çalışmasının ilgilendiği konunun/sorunun/sorunsalın ilgili literatür temelinde tanıtılmasını içerir.

TEZİN AMACI: Tez çalışmasının gerekçesi ve amacı açıklanmalıdır. Tezin amacı, açıklanan konunun/sorunsalın neden araştırılacağını açıklar. Burada, araştırmada yer alan değişkenlerin açıklanması; araştırmanın temel hipotezleri ve yanıt aranacak diğer araştırma sorularının belirtilmesi gerekmektedir.

TEZİN ÖNEMİ: Tezin önemi, konunun seçiliş nedenlerinin gerekçelendirilerek açıklanmasıdır. Tez çalışmasının alana olası katkıları ile kuramsal ve uygulamaya yönelik yararlarına yer verilmelidir.

YÖNTEM: Araştırma evreni ve örneklem tanıtılmalı, kullanılacak veri toplama araçları, işlem ve verilerin çözümlenmesine ilişkin bilgi verilmelidir. Yöntem bölümünde tez çalışmasının nasıl yürütüleceği, “neyin nasıl yapılacağı” ayrıntısıyla anlatılır.

Örneklem: Araştırma evreninin kimlerden oluştuğu, örneklemde kimlerin yer alacağı, katılımcıların hangi yöntemle seçileceği açıklanmalıdır.

Kullanılacak veri toplama araçları: Tezdeki soruları yanıtlamak veya hipotezleri sınamak için gerekli verilerin toplanmasında hangi veri toplama araçlarından yararlanılacağı, neden bu araçların seçildiği açıklanmalı ve bu araçların psikometrik özellikleri tanıtılmalıdır. Kullanılacak olan veri toplama araçları ekte sunulmalıdır.

İşlem: Çalışma yürütülürken izlenecek her bir aşama açıklanmalıdır.

Verilerin Çözümlemesi: Toplanan verilerin hangi istatistiksel analizlerle çözümleneceği anlatılmalıdır.

KAYNAKLAR: Tez önerisi içerisinde atıfta bulunan tüm kaynaklar, APA Yazım Kurallarına uygun olarak verilmelidir (EK C).

ZAMANLAMA: Tez çalışmasında kaynak araştırması, veri toplama, uygulama, değerlendirme ve yazma aşamalarına ne kadar zaman ayrıldığı, yaklaşık tarihleri ile yazılır.

TEZİN TASLAK PLANI: Bu başlık altında, tez için öngörülen “taslak plan” verilir. Taslak plan, araştırma boyunca gelişerek değişecek olan plandır.

EKLER: Burada ek çizelgeler, belgeler, formlar vb. yer alır.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

..... ANABİLİM/ANASANAT DALI

HUZUREVİNDE YAŞAYAN YAŞLI BİREYLERDE BENLİK ALGISININ

YORDANMASINDA SOSYAL DESTEĞİN ROLÜ

YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÖNERİSİ

GÜLŞAH AYDIN 060209018

Danışman Öğretim Üyesi: Doç. Dr. Ilgın GÖKLER

İstanbul, Mayıs 2009

EK B

METİN İÇİNDE KAYNAK GÖSTERİMİ İLE İLGİLİ KURALLAR

Metin içinde kaynaklara atıfta bulunurken yazarların soyadları ve yayın tarihi kullanılır.

Tek yazarlı kaynaklar:

Savaşır (1998) ...

..... (Savaşır, 1998)

İki yazarlı kaynaklar:

Wegener ve Petty'nin (1994) yaptığı çalışmada... ..

(Wegener ve Petty, 1994).

Üç-beş yazarlı kaynaklar:

Kaynağın metin içinde ilk geçtiği yerde tüm yazarlar listelenir.

..... (Kernis, Cornell, Sun, Berry ve Harlow, 1993) Aynı kaynağın metin içinde ikinci kez geçtiği yerde, ilk yazarın soyadını “ve arkadaşları” (parantez içinde verildiğinde “ve ark.”) ifadesi izler.

Kernis ve arkadaşları (1993)

..... (Kernis ve ark.,1993).

Altı ya da daha fazla yazarlı kaynaklar:

Kaynağın metin içinde ilk geçtiği yerden itibaren yalnızca ilk yazarın soyadı ile bunu izleyen “ve arkadaşları” ifadesi kullanılır. Harris ve arkadaşlarına (2001) göre (Harris ve ark., 2001)

Dili İngilizce olan makaleler için de aynı kurallar söz konusudur; ancak “ve arkadaşları” ifadesi yerine “et al.” kullanılır; birden fazla yazarlı kaynaklarda metin içinde kaynak gösterilirken parantez içinde son yazarın soyadından önce, “ve” yerine “&” işareti kullanılır. Simon et al. (2008) (Simon et al., 2008) According to Beck and Clark (1993) (Beck & Clark, 1993) Smith, Vernberg, and Goldstein (2003)

.... (Smith, Vernberg, & Goldstein) Aynı cümlede birden fazla kaynağa atıfta bulunuluyorsa, kaynaklar parantez içinde alfabetik sıra ile verilmelidir.

..... (Dođan, 1987; Kleft ve Dobson, 1990; Smith ve ark., 2008; Winson, George ve Zeng, 1986).

Aynı yazara ait ve aynı yılda yayımlanmış birden fazla kaynağa atıfta bulunuluyorsa, yıldan sonra a, b, c... gibi harfler kullanılır. Eker'e (1998a) göre Eker (1998b) yaptığı çalışmada....

Dolaylı kaynak gösterme:

Eđer başka bir kaynağın içinde geçen, ancak yazarın doğrudan ulaşamadığı bir kaynağa atıfta bulunuluyorsa, ilk önce dolaylı olarak atıfta bulunulan özgün kaynak, daha sonra kaynaklar bölümünde listelenecek olan ikincil kaynak (aktaran) verilir.

Freud'a göre (aktaran Rogers, 1985).

Kısa alıntılar:

Başka bir yazıdan doğrudan yapılan alıntılar, tırnak içinde yazılmalı; yazar, yıl ve sayfa numarası belirtilmelidir.

Bilge'ye (1998) göre, "Yazarların APA yazım kurallarına uymaları gerekmektedir" (s. 199).

Uzun alıntılar:

40 sözcüğü geçen doğrudan alıntılar, tırnak işareti kullanılmadan ayrı bir paragraf olarak ve paragrafın her bir satırı sol kenardan beş boşluk içerden başlayacak şekilde yazılır. Alıntının sonunda parantez içinde sayfa numarası belirtilir.

Yazar'ın (1998) çalışmasının ortaya koyduğu bulgular şunlardır:

.....
.....
.....
..... (s. 199).

Ya da

Yazar'ın çalışmasının ortaya koyduğu bulgular şunlardır:

.....
.....

.....
..... (Yazar, 1998,
s.199).

(Tez önerisinde, doğrudan yapılan alıntılarda, kaynaktan aynen aktarılan bilgilerin tamamı verilebileceği gibi, örneğin cümle, paragraf veya sayfalar halindeki bilgilerin sadece belli kısımları da verilebilir. Bu durumda, cümlelerde belli sözcüklerin, çeşitli cümlelerin, paragraf ve sayfaların atlanarak verildiğini göstermek üzere, atlanan yerler parantez içinde üç noktayla (...) belirtilir.

Başka kaynaklardaki bilgilerin aynen aktarılması durumunda, kaynaklarda noktalama işaretleri ve çeviri yanlışları dahil olmak üzere harf, cümle, tarih, yer vb. gibi yanlışlıklar da tekrarlanır. Tezi yapan kişi, kaynak metindeki yanlışlıkları düzelterek vermek isterse, o zaman doğru bilgi, yanlış bilgiden hemen sonra bir köşeli parantez içinde gösterilir.

Kaynaklardan aynen yapılan alıntılar, bir cümleyi (üç satırı) aşmayacak uzunluktaysa, tez metni içinde verilirler. Bu tür alıntılar, tırnak işareti içerisinde ve italik olarak yazılır. Daha uzun alıntılarda, alıntının ilk ve son satırları ile tez metni arasında en az çift aralıklı başlık bırakılarak, alıntı ile metnin ayırt edilmesi sağlanır. Bu tür alıntılar için, tez metninde kullanılan puntodan daha küçük punto (10 punto) kullanılır).

Tablo ve Şekillerde Kaynak Gösterme

Tezde metin içinde yer alan şekiller ve/veya tablolar başka bir kaynaktan alınmışsa, tablonun veya şeklin altına “Kaynak:” yazılarak iki nokta üst üste konularak yararlanılan kaynak, sayfa numarası da belirtilerek yazılır.

Kaynak: Yazar, A. (2004). Bürokratik ve profesyonel örgütler. Endüstri Psikolojisi, 3 (2), p.30.

American Psychological Association. (2001). Publication Manual of the American Psychological Association. Washington, DC: American Psychological association.
<http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>

Şekil 1.2 McGregor'un Çalışan Motivasyonu Hiyerarşisi

Kaynak: McGregor, D. (1957). *The professional manager*. New York: McGraw Hill Book Company, p. 24

Ayrıntılı bilgi için:

EK C

KAYNAKLAR BÖLÜMÜNE İLİŞKİN BİLGİ

Kaynaklar bölümünde, kaynaklar numaralandırılmadan yazar soyadlarına göre alfabetik sırada düzenlenmelidir. Birden fazla yazarlı Türkçe ve yabancı kaynaklar için son yazarın soyadından önce & işareti kullanılmalıdır.

Yazar adını tarih, kaynağın başlığı, dergi adı, cilt, sayı ve sayfa numarası izler. Kaynaklar bölümünde her bir kaynak için, ilk satırdan sonraki satırlar içerden başlamalıdır. Aynı yazarın birden fazla yayını söz konusu ise kronolojik olarak sıralanmalıdır. Aynı yazarın aynı yıl için birden fazla yazısı söz konusuysa yıldan sonra a, b, c... gibi harflerle ayrılmalı ve alfabetik sırada yazılmalıdır. Örnek: Yazar, A. (1987a). Bilimsel Yazım Kuralları. İstanbul: Örnek Yayınevi. Yazar, A. (1987b). Bilimsel Yazılarda Dil Kullanımı. İstanbul: Örnek Yayınevi.

Tek yazarlı kaynaklar:

Berndt, T. J. (2002). Friendship quality and social development. *Current Directions in Psychological Science*, 11(8), 7-10.

İki yazarlı kaynaklar:

Kaya, B., & Sungur, M.Z. (1997). Travma sonrası stres bozukluğu. *Psikiyatri Dünyası*, 1(1), 40-43. Wegener, D. T., & Petty, R. E. (1994). Mood management across affective states. *Journal of Personality & Social Psychology*, 66, 1034-1048.

Üç-altı yazarlı kaynaklar:

Kernis, M. H., Cornell, D. P., Sun, C. R., Berry, A., & Harlow, T. (1993). The importance of stability of self-esteem. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65(2), 190-204

Altıdan fazla yazarı olan kaynaklar:

İlk altı yazara ait bilgiler yukarıdaki gibi yazılır; diğer yazarlar için “ve ark.” kısaltması kullanılır.

Harris, M., Karper, E., Stacks, G., Hoffman, D., DeNiro, R., Cruz, P., ve ark. (2001). Writing labs and the Hollywood connection. *Journal of Film and Writing*, 44(3), 213-245.

Kaynak göstermeye yönelik örnekler:

Dergide yayımlanmış makale: Yazar, A. (Yıl). Makalenin adı. Derginin Adı, Cilt(Sayı), sayfa numaraları.

Pinquart, M., & Silbereisen, R. (2004). Human development in times of social change: Theoretical considerations and research needs. *International Journal of Behavioral Development*, 28(4), 289-298.

Kitap: Yazar, A. (Yıl). Kitabın adı. Basım Yeri: Basımevi. Kağıtçıbaşı (2007). Kültürel psikoloji: Kültür bağlamında insan ve aile. İstanbul: Evrim Yayınevi.

Editörlü Kitap: Duncan, G. J., & Brooks-Gunn, J. (Ed.). (1997). *Consequences of growing up poor*. New York: Russell Sage Foundation.

Kitap içinden bir bölüm: Yazar, A., & Yazar, B. (Basım yılı). Bölümün adı. A. Editör & B. Editör (Ed), Kitabın adı içinde (bölümün sayfa numaraları). Basım Yeri: Basımevi.

O'Neil, J. M., & Egan, J. (1992). Men's and women's gender role journeys. B. R. Wainrib (Ed.)

Gender issues across the life cycle içinde (pp. 107-123). New York: Springer.

İnternet üzerinden yayınlanan bir dergide yer alan makale kaynak olarak gösteriliyorsa :

Yazar, A. (Basım yılı). Makalenin adı. Derginin adı, cilt(sayı). İnternette indirilme tarihi

<http://www.adres.com/full/url/>

Bernstein, M. (2002). 10 tips on writing the living Web., 149. 2 Mayıs 2006'da

<http://www.alistapart.com/articles/writeliving> adresinden indirildi.